

SENÁT

PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

14. funkční období

64

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti,
ve znění pozdějších předpisů

Lhůta pro projednání Senátem
uplyne 20. dubna 2023

(Navazuje na sněmovní tisk č. 288
z 9. volebního období PS PČR)

2023

ZÁKON

ze dne 2023,

kterým se mění zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Čl. I

Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 73/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 206/2017 Sb. a zákona č. 277/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se slova „Evropských společenství¹⁾“ nahrazují slovy „Evropské unie¹⁾“.

Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele.“.

2. Poznámka pod čarou č. 1a se zrušuje, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

3. V § 2 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 2 zní:

„(1) Zákon se nevztahuje na zaměstnance zaměstnavatele, proti kterému nelze vést insolvenční řízení²⁾.“

²⁾ § 6 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

4. V § 2 odst. 2 se slova „ , který je právnickou osobou, má sídlo nebo zaměstnavatel, který je fyzickou osobou, má místo podnikání“ nahrazují slovy „je usídlen“.

5. V § 2 odst. 3 se slova „jeho statutárním orgánem nebo členem jeho statutárního orgánu“ nahrazují slovy „členem jeho statutárního orgánu nebo osobou, která má rozhodující vliv na činnost zaměstnavatele,“ a slovo „poloviční“ se nahrazuje textem „25%“.

6. V § 2 odst. 4 se slova „zaměstnavatele podle odstavce 1 písm. a)“ zrušují.

7. V § 2 se odstavec 5 zrušuje.

8. V § 3 písmena a) až c) včetně poznámky pod čarou č. 5a znějí:

- „a) se zaměstnancem rozumí fyzická osoba, která je nebo byla u zaměstnavatele v pracovním poměru nebo se kterou sjednal zaměstnavatel dohodu o provedení práce, pokud tato dohoda zakládá podle zákona upravujícího nemocenské pojištění účast na nemocenském pojištění, anebo dohodu o pracovní činnosti, na jejichž základě jí vznikly v rozhodném období mzdové nároky nevyplacené zaměstnavatelem,
- b) se mzdovými nároky rozumějí mzda nebo plat, jejich náhrady a odstupné, které zaměstnanci náležejí z pracovního poměru, nebo odměna, popřípadě její náhrada, která zaměstnanci náleží podle dohody o provedení práce za podmínek stanovených zákonem upravujícím nemocenské pojištění nebo dohody o pracovní činnosti, jejichž výplatu neprovedl zaměstnavatel, který je v platební neschopnosti,
- c) je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky zaměstnanců, a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, anebo dnem následujícím po dni, kdy bylo oznámeno zahájení insolvenčního řízení příslušným soudem v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, od kterého je považován za platebně neschopného v jiném členském státě Evropské unie podle přímo použitelného předpisu Evropské unie^{5a)},

^{5a)} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení.“.

9. Poznámky pod čarou č. 3 až 5 a 20 se zrušují.

10. Na konci § 3 se tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) a f), která včetně poznámek pod čarou č. 20 a 21 znějí:

- „e) se splatným mzdovým nárokem rozumí mzdový nárok, který nebyl uspokojen v termínu výplaty podle zákoníku práce²⁰⁾,
- f) se rozhodným obdobím rozumí kalendářní měsíc
 1. ve kterém bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení,
 2. ve kterém bylo oznámeno zahájení insolvenčního řízení²¹⁾, nebo
 3. od kterého je nadnárodní zaměstnavatel považován za platebně neschopného v jiném členském státě Evropské unie,jakož i 3 kalendářní měsíce předcházející tomuto měsíci a 3 kalendářní měsíce následující po tomto měsíci.

²⁰⁾ § 67, 141 a 144 zákoníku práce.

²¹⁾ § 101 insolvenčního zákona.“.

11. V § 3 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Vláda může z důvodů zvláštního zřetele hodných prodloužit délku rozhodného období podle odstavce 1 písm. f).“.

12. V § 4 odst. 2 písm. a) se slova „který je právnickou osobou“ nahrazují slovem „nebo“.
13. V § 4 odst. 2 písmeno b) zní:
„b) nadnárodní zaměstnavatel, který nemá sídlo v České republice, umístěn obchodní závod nebo odštěpný závod.“.
14. V § 4 odst. 2 se písmeno c) zrušuje.
15. V § 4 odst. 4 se slovo „vyvěsí“ nahrazuje slovem „zveřejní“, slova „na své úřední desce“ se nahrazují slovy „způsobem umožňující dálkový přístup“ a věta druhá se zrušuje.
16. V § 4 odstavec 5 zní:
„(5) Mzdové nároky může zaměstnanec uplatnit nejpozději do 5 měsíců a 15 dnů následujících ode dne, kdy bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení nebo oznámeno zahájení insolvenčního řízení, nebo u nadnárodního zaměstnavatele ode dne zveřejnění rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie podle přímo použitelného předpisu Evropské unie^{5a)}, jsou-li splněny další podmínky stanovené tímto zákonem. Jestliže v této lhůtě zaniklo moratorium vyhlášené před zahájením insolvenčního řízení nebo soud rozhodl o insolvenčním návrhu jinak než vydáním rozhodnutí o úpadku, lhůta končí dnem zániku moratoria nebo dnem právní moci rozhodnutí soudu. Není-li nárok na uspokojení mzdových požadavků uplatněn v této lhůtě, zaniká. Právo zaměstnance na uplatnění těchto mzdových nároků u soudu tím však není dotčeno.“.
17. V § 4 se doplňuje odstavec 6, který zní:
„(6) Vláda může z důvodů zvláštního zřetele hodných lhůtu podle odstavce 5 prodloužit.“.
18. V § 5 odst. 1 se slova „následujícího po měsíci“ zrušují.
19. V § 5 odst. 2 se slova „den podání insolvenčního návrhu“ nahrazují slovy „den oznámení o zahájení insolvenčního řízení“.
20. V § 7 odst. 1 se slova „prokázat krajské pobočce Úřadu práce, zda provedl v rozhodném období u zaměstnance srážky a odvody podle zvláštních právních předpisů.⁹⁾“ nahrazují slovy „krajské pobočce Úřadu práce prokázat, zda provedl v rozhodném období u zaměstnance srážky a odvody podle zvláštních právních předpisů⁹⁾, a poskytnout údaje nutné pro výpočet jejich výše.“.

Poznámka pod čarou č. 9 zní:

„⁹⁾ Občanský soudní řád.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.“.

21. V § 7 odstavec 2 zní:

„(2) Povinnost podle odstavce 1 má osoba s dispozičním oprávněním podle insolvenčního zákona (dále jen „osoba s dispozičním oprávněním“).“.

22. V § 8 odst. 1 a 2, § 9 odst. 1 a 2 a v § 13 se slova „zaměstnavatelem nebo správcem“ nahrazují slovy „osobou s dispozičním oprávněním“.

23. V § 8 odst. 1 a 2 se za číslo „10“ vkládá slovo „pracovních“.

24. V § 8a odst. 1 se slova „zaměstnavatel nebo správce potvrdil“ nahrazují slovy „osoba s dispozičním oprávněním potvrdila“.

25. Poznámka pod čarou č. 11 se zrušuje, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

26. V § 9 odst. 1 a 4 se slova „dni podání insolvenčního návrhu“ nahrazují slovy „dni oznámení o zahájení insolvenčního řízení“.

27. V § 9 odst. 3 a 4 se slova „zaměstnavatel nebo správce nesplnil“ nahrazují slovy „osoba s dispozičním oprávněním nesplnila“.

28. V § 9 odst. 5 větě druhé se za slova „práce mzdový nárok“ vkládá slovo „nejvýše“.

29. Poznámka pod čarou č. 11a zní:

„^{11a)} § 79 zákoníku práce.“.

30. V § 9 odst. 7 se číslo „7“ nahrazuje číslem „10“ a slova „ , kdy je mu doručeno“ se nahrazují slovy „nabytí právní moci“.

31. V § 10 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Z přiznaného mzdového nároku, který odpovídá odstupnému, odečte Úřad práce České republiky prostřednictvím krajské pobočky Úřadu práce kompenzaci podle § 44b zákona o zaměstnanosti, pokud byla zaměstnanci přiznána.“.
32. V § 10 odst. 2 se věta poslední nahrazuje větou „Při postupu podle § 8a a 9 má Úřad práce České republiky postavení plátce daně.“.
33. V § 10 se odstavec 4 zrušuje.
34. V § 11 odst. 1 se slova „nebo správci“ zrušují.
35. V § 11 odst. 3 větě druhé se slova „pohledávky jednotlivých zaměstnanců“ nahrazují slovy „tyto pohledávky“.
36. § 13 zní:

„§ 13

(1) Osoba s dispozičním oprávněním, která vykázala dlužné mzdové nároky podle § 7, je povinna uhradit Úřadu práce České republiky vyplacené a odvedené peněžní prostředky, jestliže byly zaměstnanci přiznány a poskytnuty na základě nesprávného vykázání dlužných mzdových nároků osobou s dispozičním oprávněním, nebo jestliže byly poskytnuty z tohoto důvodu v částce vyšší, než zaměstnanci náležely. Tyto částky je povinna uhradit do 3 týdnů ode dne, kdy se o této skutečnosti dozvěděla.

(2) Pokud osoba s dispozičním oprávněním neprávem vyplacené a odvedené peněžní prostředky podle odstavce 1 nevrátí, vydá krajská pobočka Úřadu práce rozhodnutí o povinnosti je vrátit.

(3) Nárok na vrácení peněžních prostředků podle odstavce 1 zaniká uplynutím 5 let ode dne, kdy byly vyplaceny.“.

37. § 14 zní:

„§ 14

(1) Zaměstnanec je povinen bez zbytečného odkladu vrátit Úřadu práce České republiky vyplacené mzdové nároky nebo jejich část, pokud věděl nebo musel z okolností předpokládat, že jde o částky poskytnuté neprávem nebo o částky omylem vyplacené.

(2) Pokud zaměstnanec nevrátí vyplacené mzdové nároky nebo jejich část podle odstavce 1, vydá krajská pobočka Úřadu práce rozhodnutí.

(3) Nárok na vrácení peněžních prostředků podle odstavce 1 zaniká uplynutím 5 let ode dne, kdy byly vyplaceny.“.

38. V § 14a odst. 2 se za slova „Úřadu práce“ vkládají slova „a Ministerstvu práce a sociálních věcí“.

39. § 15 zní:

„§ 15

Úřad práce České republiky neposkytuje plnění podle tohoto zákona mimo území České republiky.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Řízení ve věci žádosti o přiznání dlužných mzdových nároků zahájená na základě žádosti zaměstnanců platebně neschopného zaměstnavatele, jehož platební neschopnost vznikla přede dnem nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se řídí zákonem č. 118/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o zaměstnanosti

Čl. III

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 202/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 382/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 57/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 149/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 437/2012 Sb., zákona č. 505/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 203/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 88/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 327/2017 Sb., zákona č. 176/2019 Sb., zákona č. 210/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 365/2019 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 161/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb., zákona č. 248/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 274/2021 Sb. a zákona č. 216/2022 Sb., se mění takto:

1. § 58a včetně poznámek pod čarou č. 84 až 87 se zrušuje.
2. V § 60 odst. 2 se slova „podle § 63 odst. 2 písm. a) až f) nebo § 63 odst. 3“ nahrazují slovy „podle § 63 odst. 2 písm. a) až e), § 63 odst. 3 nebo 4“.
3. V § 63 odst. 2 se písmeno d) zrušuje.
Dosavadní písmena e) až h) se označují jako písmena d) až g).
4. V § 63 odst. 5 se slova „odstavci 2 písm. a) až f)“ nahrazují slovy „odstavci 2 písm. a) až e)“.
5. V § 139 odst. 1 se na konci písmene g) doplňuje slovo „nebo“ a písmeno h) se zrušuje.
Dosavadní písmeno i) se označuje jako písmeno h).
6. V § 139 odst. 3 písm. e) se slova „nebo i)“ nahrazují slovy „nebo h)“.
7. V § 139 odst. 3 se na konci písmene f) čárka nahrazuje tečkou a písmeno g) se zrušuje.
8. V § 140 odst. 1 se na konci písmene e) doplňuje slovo „nebo“ a písmeno f) se zrušuje.
Dosavadní písmeno g) se označuje jako písmeno f).
9. V § 140 odst. 4 písm. f) se slova „nebo g)“ nahrazují slovy „nebo f)“.
10. V § 140 odst. 4 se na konci písmene f) čárka nahrazuje tečkou a písmeno g) se zrušuje.
11. V § 142 se slova „až e)“ nahrazují slovy „až d)“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2023.